

Laudatio

prednesené na počesť Ing. Jána Vecana, ktorý z rúk predsedu správnej rady Ústavu pamäti národa Ondreja Krajňáka 16. 11. 2014 prevzal v Zrkadlovej sále Primaciálneho paláca v Bratislave ocenenie „Osobnosť, ktorá sa zaslúžila o slobodu a demokraciu“. Toto ocenenie mu udelila Správna rada Ústavu pamäti národa.

Milý Jano, milá Janka, dámy a páni,

pripadla mi dnes veľká česť povedať niekoľko slov, ktoré by mali zdôvodniť, že cena, ktorú dnes dostane Ing. Ján Vecan, bude v správnych rukách. Je jasné, že primárny argument na udelenie tejto pocty našli historici pracujúci v ÚPN, v ŠTB-áckych správach, v ktorých je zdokumentovaný príbeh o tom, ako 21. augusta 1985 zastavila policajná hliadka auto naložené pašovanou kresťanskou literatúrou. V tomto aute boli dvaja pasažieri: Ján Vecan, vtedy dvadsaťtiročný študent, a Marek Roháček, ktorý nemal ani dvadsať rokov. Marka Roháčka z vyšetrovačky o deň prepustili, ale Ján Vecan musel stráviť vo vyšetrovacej väzbe štyri mesiace.

Aby sme pochopili, prečo sa Ján Vecan spolu so svojím priateľom odhodlal k tomuto riskantného činu, je potrebné pochopiť jeho pohnútky. Ján Vecan bol od útleho detstva vychovaný v kresťanskej rodine. Jeho otec bol evanjelický farár. Obaja rodičia pochádzali z prostredia, kde sa osobná viera v Boha už niekoľko generácií považovala za samozrejmosť. Táto rodinná tradícia mu pomohla už v mladom veku prijať svetozázor, ktorého sa drží celý život. Totiž, že Ježiš Kristus je jeho Pánom a Spasiteľom.

Tak ako všetci mladí kresťania vyrastajúci v pochmúrnej atmosfére husákovskej normalizácie, ani on nemohol verejne prezentovať svoju vieru v Boha. No už vtedy sa v ňom prebudila túžba niesť kresťanské evanjelium mladým ľuďom. To však vo vtedajšom komunistickom Československu nebolo možné. Cirkvi boli zahnané do múrov kostolov a oficiálne mládežnícke stretnutia neboli dovolené. Vtedy sa ukázalo, akým šťastím pre všetkých mladých evanjelikov bolo, že medzi nás patril Ján Vecan. Už od svojich šestnástich rokov bol dušou mnohých ilegálnych letných táborov, ako aj iných stretnutí – či už na cirkevnej pôde, alebo u ľudí, ktorí jeho aktivitám poskytli svoje domy a byty. Mal a má manažérske schopnosti. Vždy mi vyrážalo dych, ako dokázal ŠTB-ákom pod

nosom zorganizovať podujatia pre mladých kresťanov, a zároveň ich zakamuflovať tak, že nikto, kto nebol do týchto stretnutí priamo zainteresovaný, ani netušil, čo sa deje. Neexistovalo pre neho slovo „nedá sa“. Touto charizmou prevyšoval a dodnes prevyšuje väčšinu z nás. Veľmi rýchlo sa stal jedným z lídrov v neoficiálnych štruktúrach evanjelickej cirkvi. Mal mnohých učiteľov, ale najviac sa naučil od dvoch silných osobností, ktoré v tej dobe snáď najvýraznejšie formovali evanjelikov mimo oficiálnych štruktúr a ktoré si zaslúžia, aby im tu bola vzdaná pocta. Prvým bol evanjelický farár zo Sliezska Vladislav Santarius a druhým bol náš mládežnícky vedúci Pavel Roháček.

Chýbala nám sloboda. Túžili sme po nej celým srdcom. Napokon sme ju našli vo viere v Boha. Ako mladí sme chceli celému svetu vydať svedectvo, čomu veríme. Boli sme odhodlaní sa konfrontovať s akýmkoľvek svetonázorom. Nechceli sme nikomu svoju vieru vnucovať, ale považovali sme za samozrejmosť, že k neodmysliteľným ľudským právam patrí aj právo verejne hovoriť o svojom presvedčení. Do novembra 1989 sa to oficiálne nedalo. No aj Jánovi Vecanovi patrí vďaka za to, že sme mali v tých časoch aj v našej evanjelickej cirkvi aspoň maličký ostrovček slobody.

Prajem všetkým nám, dámy a páni, aby si každý z nás uchoval vo svojom srdci vnútornú slobodu, bez ktorej nie je možné byť skutočne slobodný. Lebo, ako hovorí Ježiš Kristus:

„... poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí.“ (J 8, 32)

Mgr. Michal Zajden, PhD.